

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Kindercentrum Archipel

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 24 september 2018

Samenvatting

De inspectie heeft op 25 juni 2018 een onderzoek uitgevoerd naar de voorschoolse educatie op kinderdagverblijf De Archipel. De reden voor dit onderzoek is dat de gemeente waarin de voorschool is gevestigd, meedoet aan een pilot. In deze pilot Herijken toezicht op voor- en voerschoolse educatie (vve) en kinderopvang onderzoeken we onder andere of de gemeente en de schoolbesturen zicht hebben op de kwaliteit van de locaties en of zij zorgen voor verbetering van de kwaliteit. Met locaties bedoelen we kinderdagverblijven en de groepen 1 en 2 van basisscholen. Daarom hebben we op meerdere locaties in de gemeente Almere een onderzoek uitgevoerd.

Kinderopvangorganisatie: Small Steps

LRK-nummer: 202742830

Totaal aantal doelgroeppeuters: 16

Wat gaat goed?

Er gaat al veel goed op De Archipel. Vooral het aanbod waarmee de pedagogisch medewerkers aan de slag gaan met de kinderen valt op. Er is veel ruimte voor de kinderen, zowel binnen als buiten en de kinderen zijn duidelijk op hun gemak en voelen zich prettig. De pedagogisch medewerkers doen ook hun best om de kinderen in een fijne sfeer op een speelse manier zoveel mogelijk te leren. Daarnaast volgen zij goed of de kinderen zich goed ontwikkelen. Als dit niet zo is, passen zij het aanbod aan of vragen zij bij anderen hulp om de kinderen zoveel mogelijk kansen te bieden. Bij dit alles geven de pedagogisch medewerkers blijk van een professionele houding. Tenslotte is de voorschool ook goed in het zoeken van samenwerking met anderen. Voorbeelden hiervan zijn de samenwerking binnen de Brede School Archipel maar ook met ouders.

Wat kan beter?

Er zijn ook nog zaken die De Archipel nog verder kan verbeteren. Zo heeft de houder nog niet bepaald aan welke criteria de peuters moeten voldoen als ze de voorschool verlaten of aan welke criteria de kwaliteit van de educatie moet voldoen. Ook de verantwoording hierover aan de gemeente kan hierin sterker.

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op De Archipel.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en primair Onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP4 (Extra) ondersteuning	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers, de zorgcoördinator en de locatiemanager. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de locatiemanager van de kinderopvangorganisatie.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het

onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- Kan beter
 - Voldoende
 - Goed
-

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op De Archipel.

Conclusie

De kwaliteit van de voorschoolse educatie is op de meeste onderzochte onderdelen op orde en op sommige onderdelen zelfs van goede kwaliteit. Dit geldt voor de kwaliteit van de pedagogisch medewerkers in hun pedagogisch didactisch handelen en de manier waarop zij vormgeven aan het brede aanbod voor de kinderen. Ook de kwaliteitscultuur is goed. De verantwoording aan de gemeente over de behaalde resultaten is een aandachtspunt. Dit vraagt om sturing vanuit de houder maar vooral ook vanuit de gemeente.

Context

De voorschool is gevestigd in de Eilandenbuurt in Almere. Zij maakt deel uit van de Brede School Archipel waarin naast de voorschool, ook een basisschool, een kinderdagverblijf en een bibliotheek zijn gevestigd. Deze partijen zijn tevens de samenwerkingspartners van de voorschool. De doelgroepkinderen gaan 4 dagdelen, gedurende 10 uur per week naar de voorschool.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 28 maart 2017 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden geen tekortkomingen vertoonden.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op voorschool De Archipel.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod			✓
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Pedagogisch-educatief handelen			✓
OP4 (Extra) ondersteuning		•	
OP6 Samenwerking		•	

Aanbod

De locatie biedt voor peuters een integraal aanbod wat zich richt op de brede ontwikkeling van kinderen. Een groot deel van de kinderen behoort tot de doelgroep. Er is speciale aandacht voor taalontwikkeling omdat veel kinderen met een taalachterstand op de voorschool starten. Maar ook zijn er veel kinderen die om andere redenen een vve-indicatie hebben. De inrichting van de ruimte nodigt uit tot spelen, waarbij de pedagogisch medewerkers ervoor zorgen dat de kinderen de woorden van het thema in de speelse situaties kunnen oefenen. Tijdens de inloop en de observatie blijkt dat dit ook het geval is; de kinderen gaan enthousiast met de spullen aan de slag. Zodra pedagogisch medewerkers merken dat een inrichting van het lokaal niet het gewenste effect oplevert bij de kinderen, passen ze dit direct aan. De spullen zijn daarnaast netjes verzorgd en compleet en de kinderen hebben de beschikking over een grote buitenruimte en de grote gymzaal van de basisschool. Er is daarom sprake van een rijke leeromgeving.

De pedagogisch medewerkers stemmen de thema's aan het begin van het jaar af met de kleuterleraren om zo een doorgaande lijn te verzorgen. Het feit dat de vroegschool met een andere methode werkt, ervaren zij niet als belemmerend. De afsluiting van de thema's is waar mogelijk in samenwerking met de vroegschool en altijd samen met ouders.

Zicht op ontwikkeling

Wij waarderen de zicht op de ontwikkeling als voldoende omdat de pedagogisch medewerkers de ontwikkeling van de kinderen nauwlettend observeren en de gegevens hierover vastleggen in een

volgsysteem. Naast deze registratie, maken zij ook een analyse en trekken vervolgens conclusies over het vervolgaanbod voor de individuele kinderen. Ouders worden hierover op de hoogte gehouden en gestimuleerd om ook thuis activiteiten met de kinderen te ondernemen. De pedagogisch medewerkers zijn goed op elkaar ingespeeld en overleggen veel over wat zij zien bij kinderen. Wanneer de ontwikkeling niet volgens verwachting verloopt, plannen zij extra tijd in voor begeleiding. De gestelde doelen proberen zij op die manier alsnog te behalen. Daar waar dit ook met extra begeleiding niet lukt, schakelen zij externe hulp in. Omdat de pedagogisch medewerkers pas sinds enkele maanden met het volgsysteem werken, zijn ze nog zoekend naar het optimale gebruik ervan.

Pedagogisch-didactisch handelen

Het pedagogisch-didactisch handelen in de groep waarderen wij als goed. Op basis van alle verzamelde en geanalyseerde informatie, stellen pedagogisch medewerkers het geschikte aanbod vast voor de verschillende kinderen en begeleiden hen op niveau. Zij zorgen ervoor dat voor alle ontwikkelingsgebieden aandacht is en stimuleren de kinderen tot actief taalgebruik tijdens het speel-werken en de kringactiviteiten. Met veel enthousiasme zingen de kinderen in de kring, op gitaar begeleid door de pedagogisch medewerkers. Tijdens het spelen zijn zij er op gericht het spel en de taalontwikkeling van de kinderen op een hoger niveau te brengen. Zij laten de kinderen van elkaar leren en hebben aandacht voor de sociale competenties van kinderen. De waardering goed is daarnaast gegeven omdat de pedagogisch medewerkers veel tijd en energie steken in het werken aan goede relaties met zowel de kinderen als de ouders. Dit is direct bij de inloop al duidelijk; kinderen en ouders voelen zich thuis en ook gezien. De warme en hartelijke benadering is een compliment waard.

Extra ondersteuning

Wanneer de pedagogisch medewerkers de verwachting hebben dat de extra aandacht en ondersteuning niet het verwachte resultaat zullen opleveren om de achterstand in te halen, hebben zij verschillende mogelijkheden om externe ondersteuning te verzorgen. Allereerst is er de mogelijkheid om de coach in te schakelen om het kind samen te bespreken. Ook een observatie op de groep van de intern begeleider van de school behoort tot de mogelijkheden. Dit kan ertoe leiden dat kinderen worden doorverwezen naar logopedisten maar ook is er de mogelijkheid tot verwijzing naar de 'taalschool' voor extra en intensieve taalondersteuning of - als het kind bijna 4 is - naar het speciaal basisonderwijs als een kind het regulier onderwijs niet zal halen. Met deze signalering van problemen, probeert de voorschool ervoor te zorgen dat kinderen in een zo vroeg mogelijk stadium op de juiste plek terecht komen.

Samenwerking

De samenwerking is voldoende omdat de voorschool met behulp van samenwerkingspartners de kinderen een brede ontwikkeling biedt. De voorschool maakt deel uit van de Brede School de Archipel waarin ook een basisschool gevestigd is, een kinderdagverblijf, tussenschoolse- en naschoolse opvang en een bibliotheek. Veel kinderen stromen door naar de in pandige basisschool. Naast de partners binnen de Brede School, zijn ouders belangrijke partners. De voorschool zoekt dan ook al bij de intake naar samenwerking en betreft ze bij de gang van zaken op de locatie. Ouders kiezen er voor het overgrote deel voor om hun kinderen naar basisschool De Archipel door te laten stromen. Bij de overdracht naar de basisschool is sprake van een warme overdracht voor alle kinderen met de intern begeleider van de school. Hierbij worden alle ontwikkelingsaspecten van het kind besproken en kan de school het digitaal dossier inzien.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•		

Deze standaard waarden wij als onvoldoende. Wel stellen we vast dat de pedagogisch medewerkers

Echter, de voorschool stelt zich als doel dat de kinderen goed mee moeten kunnen komen in groep één, maar specificeert dit doel niet nader. Er zijn geen doelen bepaald die de peuters moeten behalen aan het eind van de voorschoolse periode. Ook is dit niet nader uitgewerkt voor de verschillende ontwikkelingsgebieden, hoewel de pedagogisch medewerkers wel aangeven hoge verwachtingen te hebben. Hierin kan de locatie nog verbeteren.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg	•		
KA2 Kwaliteitscultuur			•
KA3 Verantwoording en dialoog	•		

Kwaliteitszorg

De kwaliteitszorg kan beter. De houder is nog niet zover dat er duidelijke kwaliteitscriteria zijn voor de verschillende aspecten van de educatie, het aanbod, de verdeling van de tijd over de

verschillende ontwikkelingsgebieden, de kwaliteit van de zorg of de te realiseren resultaten. Ook maakt de mate en kwaliteit van ouderbetrokkenheid hier nog geen deel van uit. Hierin kan de voorschool zich nog verder ontwikkelen om een stevige basis te leggen voor de aanpak van ontwikkelingsachterstanden. Een positief aspect is dat de locatiehouder en de coach regelmatig op de groep komen voor observaties waarbij zij de kwaliteit van het pedagogisch-didactisch handelen observeren met behulp van een kijkwijzer. Beide zijn geschoold in het observeren met de kijkwijzer. Aan de hand van de uitkomsten gaan zij met de pedagogisch medewerkers het gesprek aan over de geconstateerde kwaliteit.

Kwaliteitscultuur

De pedagogisch medewerkers krijgen jaarlijks de mogelijkheid zich te scholen. Door de nieuwe verdeling van middelen zijn er nieuwe afspraken met de gemeente waardoor er meer professionaliseringsmogelijkheden komen. De onderlinge samenwerking tussen de pedagogisch medewerkers is goed en zij zijn zeer gemotiveerd om het beste uit de kinderen te halen om ze een zo goed mogelijke start in groep 3 te geven. Bovendien hanteren ze een professionele houding waarbij zij elkaar aanspreken op wat verder ontwikkeld kan worden. Zo houden zij elkaar scherp en verbeteren ze de kwaliteit.

Verantwoording en dialoog

De Archipel verantwoordt zich aan de houder Small Steps. Hiertoe worden regelmatig gesprekken gevoerd en de verplichte documenten als protocollen en het pedagogisch beleidsplan doorgenomen. Daarnaast fungeert ook de uitkomst van de kijkwijzer als verantwoordingsdocument naar de houder. Naast de dialoog die de pedagogisch medewerkers en de locatieleider voeren met de houder, is er ook sprake van verantwoording en dialoog naar ouders en de overige samenwerkingspartners. Naar de gemeente verantwoordt de voorschool zich met name cijfermatig; de gemeente vraagt geen andere kwaliteit- en resultaatgegevens op. Hierin is nog verbetering mogelijk.

4 . Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

We zijn blij dat de toezichthouder heeft gezien dat de kwaliteit van de medewerkers en het VVE-aanbod ruim op orde is. We werken er dagelijks hard aan om kinderen de beste kans te geven in hun ontwikkeling. Dat we bijvoorbeeld op de onderwerpen pedagogisch didactisch en aanbod een goed scoren maakt ons trots.

Daarnaast hebben we begrepen dat we nog helderder de doelen voor de kinderen kunnen benoemen, naast inzichtelijk. We zullen de komende tijd bekijken hoe we hierin per locatie of als organisatie en samen met de gemeente vorm aan gaan geven.